

Kabanovin maanalainen komentokeskus

Kulttuurilautakunta 17.10.2023 § 41

Arkeologi ja väitöskirjatutkija Jan Fast on lähettänyt kulttuurilautakunnalle kirjeen Hankoniemen laivastotukikohdan komentajan Sergei Kabanovin maanalaisen komentokeskuksen jäännösten näkyville jättämisestä. Komentokeskuksen on tiedetty olleen, mutta siitä ei ole jäänyt tarkkoja tietoja. Jan Fast on vuodesta 2017 lähtien tutkinut komentokeskusta arkeologisin menetelmin. Kaivauksiin on osallistunut useita arkeologeja, arkeologian opiskelijoita, historiasta ja arkeologiasta kiinnostuneita kansalaisia sekä koululaisia Hangosta, Raaseporista ja Helsingistä. Toiveena on, että komentokeskuksen jäännökset voisivat kaivausten jälkeen jäädä näkyville ja täten toimia matkailunähtävyytenä ja paikkana, jossa Hangon toisen maailmansodan historiaa voisi esitellä yleisölle.

Ehdotuksena on, että komentokeskuksen ulko- ja väliseinien ylimmät tiilikerrokset jätetään näkyviin tutkimuksen päätyttyä, ja tarkoituksena on että kävijä voi laskeutua polkua myöten raunioon.

Alue missä komentokeskus sijaitsee, on merkitty kaavassa VP-1 merkinnällä, joka tarkoittaa puisto, jolla mäntypuusto ja maisemallinen luonne tulee säilyttää. Alueella ei ole rakennusoikeutta. Jotta tämän voisi toteuttaa tarvitaan maanomistajan lupa, ja luvan myöntää kaupunginhallitus. Ennen kuin asiaa viedään kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, tulisi laatia suunnitelmia matkailunähtävyyden toteutuksesta.

Ehdotus	Kulttuurilautakunta jatkaa asian valmistelua.
Asian käsittely	Jari Karvinen ilmoitti estellisyydestä, ja poistui tämän asian käsittelyn ajaksi kokouksesta. Hänen tilalleen tuli hänen varajäsenensä Helena Lesch-Saarinen. Arkeologi Jan Fast kertoi kaivauksista ja mitä komentokeskukselle voi tehdä.
Päätös	Kulttuurilautakunta jatkaa asian käsittelyä.
Lisätiedot	Kulttuurijohtaja Jennika Friman, 040 139 1070

Kulttuurilautakunta 30.01.2024 § 11
656/12.03.03/2023

Kulttuurijohtaja on yhdessä arkeologi Jan Fastin ja arkkitehti Stephan Hornin kanssa keskustellut vaihtoehdoista, joilla komentokeskus voitaisiin jättää näkyville. Yksi ajatus oli rakentaa polku bunkkeriin, mutta tämä vaatii 14 metrin loivan polun. Horn on piirtänyt 3D-havainnekuvia. Ehdotuksena on, että muinaisjäännös jätetään avoimeksi ja sen ympärille rakennetaan aita, eikä siten että bunkkerissa voi vieraila. Muinaisjäännöksen viereen pystytetään komentokeskuksesta ja Hankoniemen sodanaikaisista tapahtumista kertova kyltti. Lisäksi alue olisi siistittävä, jäännöksen rakenteen tulisi vahvistaa, kohdevalaisimet asentaa ja muinaisjäännöksen suojelemiseksi olisi hyvä rakentaa sen ylle katto. Alue on kokonaisuudessaan noin 151 neliötä ja aidan tulisi olla noin 70 metriä ja 90 cm korkea.

Vielä ei ole keskusteltu siitä, mikä taho vastaa muinaisjäännöksestä ja pitää alueen siistinä ja siivottuna sekä miten valvonta hoidetaan. Arkeologi Jan Fastin projekti rahoittaa kaivinkonetyöt, kyltin suunnittelun ja toteuttamisen sekä infokyltin valmistuksen.

Hankkeen tarkoitus on tuoda esille kaupungissa tapahtuneita historiallisia tapahtumia.

Kaupunkia on pyydetty tekemään periaatepäätös siitä, jätetäänkö komentokeskus näkyville vai ei.

Ehdotus

Kulttuurilautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle periaatepäätöksen tekemisestä muinaisjäännöksen näkyville jättämisestä. Hankkeelle tehdään tarkemmat kustannusarviot, kustannussuunnitelma sekä hoitosuunnitelma.

Asian käsittely

Jari Karvinen ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta.

Päätös

Kulttuurilautakunta päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle periaatepäätöksen tekemisestä muinaisjäännöksen näkyville jättämisestä. Hankkeelle tehdään tarkemmat kustannusarviot, kustannussuunnitelma sekä hoitosuunnitelma.

Lisätiedot

Kulttuurijohtaja Jennika Friman, 040 139 1070